

Historien om Rolsted familien og dens samtid, fra 1760 til 1970.

Forord.

I forbindelse med at jeg har forsøgt at få opdateret familiens slægtsbog, er jeg stødt på mange interessante ting vedrørende personer i familien. Naturligt nok har det fortrinsvis været om personer, som har haft fremtrædende job, eller offentlige stillinger.

Der findes selvfølgelig også oplysninger og fortællinger om de personer der levede et helt almindeligt stille liv, men enten befinder de sig i diverse familieskuffer, eller også indgår de som en del af de historier der ligger på de forskellige egns – og lokalarkiver.

Jeg vil gøre hvad jeg kan for at finde så mange som mulig af de historier på arkiverne, men det er naturligvis også mit ønske, at familien finder de historier de kender til, frem af skufferne og sender dem til mig, så de kan blive en del af den samlede historie.

Indtil jeg får tilsendt eller selv får indsamlet oplysninger om familien, vil jeg forsøge at give et billede af hvad der er sket i den tid vores stamfar og hans efterkommere levede, og hvordan det har været for dem.

Efterhånden som jeg arbejder mig igennem de enkelte afsnit kan der dukke nye oplysninger op som jeg finder at det er vigtigt at då med. Det vil sige, at der sagtens kan ske ændringer i de afsnit som man tidligere har læst.

1. afsnit fra 1760 til 1790.

1760.

Slægtens stamfader Niels ”Rasmus søn” blev født i 1760 da faderen Rasmus var 38 år og hoveribonde på godset Hellerup, han havde da været gift i flere år de havde allerede 5 børn, og fik siden 4 børn mere.

Stavnsbåndet der blev indførelse i 1733 betød, at den mandlige del af bondebefolkningen, ikke længere måtte flytte fra fødegodset uden godsets tilladelse. Den oprindelige aldersgrænse var 14-36 år men den blev i 1742 udvidet til 9-40 år og i året **1760** blev den ændret til 4-40 år.

1761.

Den Preussiske Syvårskrig har raset i 4 år siden 1756, da et nyt land træder ind i krigen, idet Spanien erklærer Storbritannien krig.

For den jævne borger var Venus passagen i 1761 ikke noget man interesserede sig for og, at kong Frederik den V sendte 6 mand af sted til Yemen på ”Den arabiske Rejse” har sikkert heller ikke interesseret mange almindelige borgere dengang, selv om det rent faktisk var for at studere Islam.

Carsten Niebuhr vendte som den eneste hjem i 1767, og han lægger i dag navn til "Institut for nærorientalske studier" på Københavns Universitet.

Det var også det år hvor Det Kongelige Videnskabernes Selskab beslutter, at nedsætte en landmålingskommision der skal stå for den første systematiske opmåling af Danmark. Thomas Bugge blev i 1762 ansat som selskabets første geografiske landmåler, opmålingerne begyndte i 1763 og blev først afsluttet 60 år senere.

J. F. Classen blev det år eneejer at kanonværket i Frederiksværk, og under hans ledelse blomstrede værket og blev en virksomhed med fabrikation af al slags krigsmateriel.

Han var i 1756 blevet sat på den opgave som Peyrembert ikke havde kunnet klare, nemlig at starte et værk til kanonfremstilling. Da han overtog ansvaret for værket, fik Frederiksværk (ved kongelig resolution af 1756) sit navn.

1762.

Niels fik en lillesøster som kom til at hede Karen.

Skafottet på Kgs. Nytorv, blev nedtaget i 1762, efter at den sidste halshugning var sket i 1758. Samme år blev Katarina den Store russisk kejserinde, efter at have taget magten fra sin mand, Zar Peter den 3.

1763.

Året for syvårskrigens afslutning og hvor Frankrig mister alle sine kolonier i Amerika og i Canada. Paris traktaten afsluttede såvel syvårskrigen som den Franske og indianske krig.

1764.

Niels' far Rasmus og hans kone samt børn blev sat fra gården og fik et jordløst hus i byen, herefter ernærede Niels' moder - der kunne væve – familien, indtil hendes død i 1769.

Niels Egede, søn af Hans Egede oprettede Holsteinsborg (Sisimiut).

1766.

Kong Frederik den V dør i 1766 og afløstes af den kun 17 år gamle søn Christian, som blev landets nye konge, kong Christian den 7. af Danmark-Norge.

Kort efter sin kroning, indgik han i et arrangeret pligtægteskab med den kun 15 årige Caroline Mathilde af Storbritannien.

1768.

Den senere kong Frederik 6. blev født den 28. januar, som eneste søn af den sindsforvirrede Christian den 7.

Billedhuggeren Bertel Thorvaldsen blev født.

Den første folketælling i Danmark blev gennemført, og folketallet blev opgjort til godt 723.000

1769.

Begge Niels' forældre og en voksen bror, samt et lille barn, dør i løbet af 4 uger, Niels selv mister synet på det ene øje. Han og søsteren Karen er nu overladt til sig selv.

På Korsika bliver Napoleon Bonaparte født den 15. august 1769, hvilket jo senere skal vise sig at blive af stor betydning for Europa.

1770.

Kong Christian VII's havde på en rejse sydpå mødt lægen JF. Struense og han havde en særdeles positiv indvirkning på den sindsforvirrede konge, som derfor gjorde ham til både livlæge og statsminister.

Caroline Mathilde indledte et kærlighedsforhold til Struense.

1771.

Caroline Mathilde lod et sovegemak indrette på Christiansborg til Struense, samme år fødte hun Louise Augusta der sandsynligvis var Struenses datter.

Efter Kong Adolf Frederik af Sverige's død, blev Gustav III konge og begik derpå et statskup pga. mange års stridigheder mellem de svenske partier.

1772.

Da affæren mellem Caroline Mathilde og Struense blev opdaget blev hun deporteret til sin brors slot i Celle, medens Struense først blev radbrækket og derefter lagt på hjul og støjle.

1774.

Niels kommer til Nyborg som tjener og skriverdreng, og her bliver han konfirmeret.

1775.

Under en epidemi af skarlagensfeber dør Dronning Caroline Mathilde.

Royal Copenhagen blev grundlagt, og muselmalet var det første man gik i gang med at male.

Den Amerikanske uafhængighedskrig starter pga. de nordamerikanske koloniers utilfredshed med det britiske parlaments styrelse af kolonierne.

1777.

Thomas Bugge bliver direktør for Rundetårn, og han gennemfører en nyindretning af observatoriet, og der blev skaffet nye instrumenter.

Storbritanniens største feltherrer Horatio Nelson bliver udnævnt til søløjtnant.

1779.

Niels blev tjener i et stort hus i Odense hos kammerherre Bentzon.

1781.

Med 9 mark på lommen rejser Niels mikkelsdag til København. Turen til toldboden i København varede 1½ døgn.

1782.

Niels bliver ansat af Baron Løvenskiold og kommer i påsken til Vognserup.

Den Amerikanske uafhængighedskrig slutter, og resulterede i, at de britiske kolonier i Nordamerika opnåede selvstændighed, USA var en realitet.

1784.

Frederik den 6. blev optaget i statsrådet efter et kup. Magtovertagelsen gjorde ham til kronprinsregent for sin sindssyge far indtil 1788.

1786.

Christian den 8. blev født som søn af Frederik, en halvbror til den sindssyge Christian 7. der samme år gav ordre til at anlægge det nuværende Søfort Trekroner.

1782.

Danmarks første bank, Courantbanken, åbnede i en bygning som blev opført mod Christiansborgs Slotsplads og forbundet med Børsen.

1787.

Den første folketælling finder sted. Befolkningsantallet var 842.000, fordelt med 11% i København, 10% i Provinsbyer og 79% i Landsogne.

1788.

Niels gifter sig med stuepigen på gården Mette Sophie Grønbech, og tager navnet Rolsted efter byen Rolsted, og den 11. august samme år fik de datteren Charlotte Amalie, som kun blev 2 år.

Efter at der i 1780 var begyndt en landboreform, ophævedes Stavnsbåndet og bonden fik nu sin personlige frihed.

Forordningen af 20. juni.1788 var først og fremmest en militærreform der indførte værnepligt som en borgerlig pligt for unge mænd af bondestanden, dette blev gældende for hele den mandlige del af befolkningen med grundloven i 1849.

Med stavnsbåndets afskaffelse indførtes samtidig ordningen med lægdsruller, en protokol til registrering af værnepligtige i lægd – fra 1791 svarede en lægd stort set til et sogn. Optagelsen i lægdsrullen varierede fra det 1. til 17. leveår, Den værnepligtige blev slette fra det 36. til 45. leveår.

1789.

Helten fra den Amerikanske uafhængighedskrig, George Washington, med tilnavnet ”nationens fader” vandt uden problemer valget i 1789 og blev dermed USA’s første præsident.